

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 37.

V Ljubljani, v sredo 15. februarija 1899.

Letnik XXVII.

Boj za Filippine.

Zelo dolgotrajnih pogajanj je bilo treba, predno se je sklenil mir mej Španijo in severo-ameriškimi Zveznimi državami in definitivno odobrila mirovna pogodba. S tem, menili so Amerikani, prešla je v njih last brez vsake nadaljne borbe Kuba z otokom Portoriko, ob enem pa tudi cela vrsta filipinskih otokov, katerih je skupno blizu 2000, ako vpoštevamo namreč vse, tudi najmanjše otočice. Toda v kratki dobi gospodarstva na teh otokih so se jankiji prepričali, da je ondotno grozdeje zanje precej kislo. Res je sicer, da denar, katerega se Amerikanom ne manjka, zmore vse na svetu in da bi bil tudi proti Filipincem, ki ne razpolagajo z kdo ve kako velikimi zalogami, najboljšo sredstvo, ko bi ne vladale na teh otokih izredne, za ameriške bojovnike zelo neugodne razmere.

Oglejmo si najprej to mnogoštevilno otočje. Filipinski otoki sestoje, kot smo že omenili, iz ogromnega števila večjih in manjših otokov. Največji otok Luzon, nekako dvakrat tolik, kakor češko kraljestvo, ima glavno mesto Manilo s približno toliko prebivalcev, kakor mesto Gradec; za njim največji je otok Mindanao, ki je nekoliko večji od Galicije, potem pa slede Paragua, Samao, Panay in Cebu, ki so vsi večji, kakor naša Gorinja Avstrija. Celo otočje z najmanjšimi otočji vred je ravno tako veliko, kakor cislitvanske dežele skupaj, le s tem razločkom, da ima le tretjino avstrijskega prebivalstva.

Pred vsem moramo opomniti, da so si Amerikani v dolgotrajni vojski priborili le Manilo z okolico in pa pristanišče ter trdnjavo Cavite; vso ostalo zemljo si morajo še le priboriti, ako jo hočejo proglasiti za svojo resnično last.

V Manili sami se Amerikanom vedno slabo godi, odkar so prišli tje. Poleg vednih bojov mo-

rajo ameriški vojaki prenašati še mnogovrstne druge neprilike. Vstaši pod vodstvom Aguinaldovim so jih namreč opetovano prekanili ter jim povzročili mnogo nezgod. Prejšnjo soboto ponoči so jih Amerikani sicer nepripravljene napadli in odpodili iz mestne okolice, toda nasprotnik jim je poškodoval in pobral vse vodovodne naprave, tako da je sedaj v mestu največje pomanjkanje vode. Poleg tega so vstaške čete znetile ogenj povsodi, kamor je prodirala ameriška vojna sila, ter ji povzročevali s tem dvojno delo.

Tudi sila in zvijača Amerikancem ne koristi mnogo. To se je pokazalo v boju pri neki vasi blizu Manile. Ko so vstaši uvideli, da ne morejo biti kos svojemu nasprotniku, zažgali so vas in se zaprli v nekoliko od vasi oddaljeno cerkev in bližnji samostan Paco. Dolgo časa so ameriški vojaki zaman poskušali pregnati nasprotnika iz zavetja. Konečno je sklenil polkovnik Duboc z nekaterimi prostovoljci zažgati leseni del stavbe in s tem prisiliti vstaše, da se mu vdajo. Toda še le tedaj, ko so topovi razrušili velik del zidovja in zvonik, mogli so ameriški vojaki prodreti v cerkev in samostan. Na svoje veliko začudenje so pa našli v zidovju le par mož, vsi drugi hrabri bojovniki so jo popihali na nasprotni strani, ter znova streljali na nasprotnika.

Takih dokazov železne vztrajnosti in poguma podali so Tagalci prvi dan v novi vojski še več. Sicer pa imamo dovolj enakih dokazov iz prejšnjih časov, ko so se vstaši dolgotrajno borili s španskimi četami. Španski vojaki so gotovo bolje poznali teren, nasprotno pa tudi niso bili nič manj pogumni in odločni bojovniki, kakor so ameriški prostovoljci. In vendar jih Španci v dolgotrajnih borbah niso mogli premagati, vključ temu, da je morala dežela žrtvovati za vzdrževanje teh bojov ogromne svote denarja in veliko število hrabrih

bojovnikov. Tem slabše se bo godilo Amerikanom. V nezdravem filipinskem podnebju bodo morali pokopati marsikaterega vojaka preje, predno si bo upal v notranje goščave, v gorske pokrajine, kjer imajo vstaši svoja stalna taborišča, iz katerih jih dosedaj še ni nihče pregnal.

Ako dolar ne bo tako ugodno vplival na vodjo Aguinaldo, kakor so svojedobno španske pezete, poročali bomo lahko še mesece in morda tudi leta o novi ameriško-filipinski vojski.

Iz hrvatskega sabora.

Iz Zagreba, 10. februarija.

Tudi specialna razprava o proračunu je trajala letos več časa, nego po navadi. Druga leta se je sprejel proračun po generalnej razpravi navadno en bloc, odkar je pa opozicija mnogoštevilneje zastopana v saboru, ne propušča nobene pritožnosti, a da ne dokaže vladi in saborskej večini vseh krivic, ki tarejo hrvatski narod v narodnostnem in gmotnem pogledu. Letos je bila pa specialna razprava še posebno zanimiva, ker je opozicija s svojim vztrajnim delovanjem in odločnim ravnanjem prisilila poglavarja zemlje na neke izjave, ki so pravi odsev današnjega zistema. O izjavi glede obstanka dualizma sem že spregovoril. Ban in njegova večina so v ta dualistični sistem tako zaljubljeni, da sploh ne morejo niti pomisliti, kako bi se dal z drugim zameniti. To čvrsto vero v ta sistem so pa govori opozicije, posebno govor Brestjenskega, vendar le zrahljali, kajti iz govorov banovih in večine odmeval je pod oestro obliko vendar le nekaj elegični izraz o minljivosti vsega posvetnega.

Razven poznate izjave o dualizmu sledila je pa še druga. Predno se je začelo razpravljati o proračunu za osrednjo vladu, vzdigne se kanonik Rubetić ter odločno odbije vse napade na prvi njegov govor, češ, da je on dal povod, da se je

LISTEK.

Sodnji dan.

Spisal J. Joergensen.

Quia gustare intus nolumus
paratam dulcedinem, amamus
foris miseri fomen nostram.
St. Gregor.

I.

Bilo je meseca novembra, meseca smrti. Narava, ki je blestela še pred kratkim v vseh jesenskih barvah, je bila sedaj bleda, siva in tožna in ni ga bilo skoro dneva, da bi ne bil padal mrzel dež na hladne gozde, in nad mokrimi njivami se je vlačila siva megla ter ovirala pogled v daljavo.

Bilo je meseca novembra, bilo je meseca miru. Zunaj na kmetih je bilo tako tiho, kakor bi bilo vse mrtvo. Pod nebom nisi čul prepevati škranjca, niti čivkanja po plotovih ali ptičjega žgolenja po gajih in vrtilih nisi slišal. In po polju niso mukale krave, ni se čulo beketanje ovac. Vse živali so bile po hlevih in redkokedaj se je prikazal kak človek izpod strehe.

Vtihtilo je veselo vpitje in smejanje žanjic in rezgetanje konj; in zlatoblestečega žita niso vozili več po razoranih kolovozih skozi velika vrata na prostrana mlatišča.

Zunaj na deželi je bilo vse tiho, in če se je ustavil samotni popotnik sredi blatne ceste, je slišal samo, kako na lahko kaplja dež na njegov klobuk, ki je bil od vednega dežja trd in težak. Prazno in tiho je bilo po dolgih, blatnih cestah, ki se vlečejo navzgor in navzdol ob straneh golih plotov, od jednega sivega pogorja do drugega.

V velikem mestu sredi dežele pa živé ljudje, živahno kakor vedno. Dim iz tvornic leži nad njimi kakor težka, umazana odeja, in kadar se zmračí, tedaj je razsvetljenih v megli sto trgov in prostorov, tisoč cest in ulic. Vidi se, kakor razsvetljena para iz kotla sredi ognja ali kakor žar nad žrelom, v katerem vre lava, ali kakor goreča Sodoma ali kakor goreča luč, katera se usiplje od odprtih peklenskih vrat.

Bilo je nekega večera v Sodomi.

Cel dan je bilo temno po ozkih cestah in že od ranega jutra so gorele plinove svetilke v prostornih izložbah, katere so, kakor jame pod zemljo, udrte daleč notri v hiše — bile krasno

razsvetljene in bogato obložene z bogastvom sveta.

Po gladko potlakanih cestah in nerodnih stazah vró ljudje — neprestana reka v bliščeče beli razsvetljavi električnih luči.

In vsi obrazi so bili bledi vsled sodomskega zraka, bledi, kakor platno, prano v kloru, in iz vsakega obraza je štrlelo dvoje očij in za temi očmi se je vžigala jedna duša.

Toliko, toliko očij — in toliko, toliko duš!

Zvrtelo bi se človeku v glavi, če bi opazoval poglede vseh teh ljudij in razmišljal o dušah vseh teh ljudij. Čutil si, kakor bi zrl z roba kakega propada dol, ako si mislil na vse ljudi v Sodomi — odkod so prišli, kaj so iskali, kam so šli, kako se jim bode godilo na tem in na onem svetu.

O Paškalu pripovedujejo, da je videl vedno propad na svoji levi strani. In tudi pesnikov ima, ki takoj zakrivajo oči svoje duše, ker se jim zdi vse jasno kot odprto okno, skozi katero se odpira pred njimi pogled v neskončnost.

Toda prav malo jih je, kateri spoznajo na ta način resnično življenje in kateri čutijo resno, da žive — da je nad njimi neskončni propad in da

poslanec Popović tako zaletel na katoliško cerkev. Ker je to bila osebna obramba, omenil je tudi način svojega imenovanja za kanonika, da ga je namreč škof predložil le kot duhovnika za to čast, a ga ni nobeden vprašal za njegovo politično mišljenje, katero mora biti vsakemu slobodno. Ta izjava je bana razdražila ter je oostro odgovoril, da bode v bodoče točno pazil, komu se bodo podelila cerkvena beneficija, katera ne bi smel nobeden uživati, če je protivnik vladnega zistema. Kdor ne misli služiti zistemu, ta naj ne sprejme nobene službe, a vsaj vlada bode gledala, da je ne dobi. Če pa kdo dela proti zistemu, temu preti kazenski zakonik.

Ko je na te besede zaklical dr. Mazura: »Mi vsi od opozicije delamo proti zistemu, kaj storite z nami?«, je ban jednostavno odgovoril: »Tukaj v saboru vas ne more nobeden preganjati radi vaših del, poskusite pa zunaj ta posel, potem pa vas zadene tudi kazenski zakonik.« Ta izjava je opozicijo silno vznemirila, a njeni vodja Brestjensky je v temeljitem govoru zavrnil te nenaadne trditve, kakoršnih do zdaj ni bilo čuti še v nobenem saboru. Branil je opozicijo, da se ona poslužuje le dovoljenih sredstev v svoji borbi proti zistemu, kakor je to dovoljeno v vseh ustavnih državah, pa mora tako biti tudi na Hrvatskem. »V ustavnej državi,« pravi govornik, »je slobodno napadati vse, samo ne osebe vladarjeve in pa dostojanstva naroda.« Zistemi niso večni ter se lahko menjajo, in tako se bode moral spremeniti tudi na Avstro-Ogerskem, tedaj tudi na Hrvatskem, če se hoče naša monarhija sploh vzdržati. Osemstoletna zveza Hrvatske z Ogersko se ne sme smatrati tako, da bode Hrvatska potlačena od svoje zaveznice v vsakem pogledu, marveč da ostane ž njo ravnopravna v vseh državnih strokah. Opozicija hrvatska se ne bori proti zvezi z Ogersko, nego se protivi takemu odnošaju, v kakoršnem se nahaja Hrvatska pod današnjim zistemom, ki gre za tem, da se Hrvatska čim bolj potopi v mažarsko državi. Tega hrvatska opozicija ne bode dopustila, pa naj se ji grozi še s tako hudimi kaznimi, branila bode samostalnost Hrvatske do skrajnosti.

Na vse to se je ban izjavil, da je izgovoril one besede čisto resnobno in na temelju zakona, ki ga je sklenil sam hrvatski sabor. Ta zakon je bil sprejet in potrjen leta 1870. Predložil ga je poslanec Žuvić in narod ga je zval z nekim pravdrastičnim imenom. Po tem zakonu je zabranjeno vsako delovanje proti obstoječi nagodbi med Ogersko in Hrvatsko, in kdor bi govoril in pisal proti nagodbi, tega zadene huda kazen. Zakaj je pa hrvatski sabor sprejel tako postavu? Rauch je bil takrat ban, in kar je hotel on imeti, to mu je večina storila. Prepričan pa je moral biti on in tudi saborska večina, da je sklenjena nagodba gotovo slabo delo, čim so morali skovati tako postavu, s katero se je ta zveza branila.

Ko bi se bile hrvatske vlade držale te postavu, bilo bi moralo prenehati na Hrvatskem sploh vsako ustavno gibanje, kajti s to postavu se

da zares zadušiti vsak pokret. To so sprevideli nasledniki Rauchovi ter skoraj pozabili na ta glasoviti patent. Še le današnji vladi je bilo sojeno, da se čez celih 29 let, odkar obstoji ta postava, prvičkrat zagrozi ž njo opoziciji. Kaj to pomeni, more si vsakdo misliti. Opozicijski pokret se po deželi vedno bolj širi in valovi tega pokreta butajo že na obalo, katero je treba braniti, da ne plusknejo čez njo. V vladnem taboru so radi tega vznemirjeni, pa upotrebljujejo za obrambo tudi zarjavelo orožje, ki ne odgovarja današnjemu času v naprednih zemljah; na Hrvatskem pa se more po mnenju nekih državnikov upotrebiti tudi takšno orožje, saj je narod na to že navajen. Zunanji svet bode to ravnanje pohvalil, posebno zadovoljni bodo ž njim Mažari, češ, da so taka sredstva za nehvaležne Hrvate še preblaga. »Pester Lloyd« je zares že priobčil panegirik na to državniško izjavo, ki se sme upotrebljavati pa le na Hrvatskem. Potem pa naj še kdo reče, da Mažari niso naši ljubeznjivi zavezniki!

Na koncu specialne razprave o proračunu je spregovoril še dr. Mazura proti finančialni nagodbi med Hrvatsko in Ogersko ter dokazal, da je bila vsa razprava o proračunu brezpredmetna, ker še do dandanes ogerski sabor ni sprejel postavu o proračunu ogerskem, v katerem se nahaja tudi tangenta za Hrvatsko. Hrvatski sabor je razpravljajal tedaj o svoti, o katerej ne ve, če jo zares dobi ali ne. To je najboljši dokaz, kako nereelna je podlaga omenjene nagodbe in kako silno je potrebno, da se popolnoma revidira. Z nekimi neumestnimi frazami je hotel te nepobitne dokaze umnega govornika zavriniti poslanec Tomašić, ki je pa vrlo slabo vspel, kakor tudi ban s svojim razlaganjem o politiki opozicije. Potem je bil dne 8. februarija proračun od večine sprejet.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. februarija.

Spravno vprašanje v češkem deželnem zboru. Še vedno ni rešeno vprašanje, ali se udeležé nemški poslanci prihodnjega zasedanja v deželnem zboru ali ne. Agitacija za abstinenco je v radikalnih krogih nad vse intenzivna, in, kakor se kaže, ne brez uspeha. Celó zmernejši elementi so se sedaj oprijeli te misli ter so tudi proti udeležbi pri spravnih pogajanjih. Pravijo, da bodo odgovorili na vsako povabilo, naj pride od katerekoli strani: non possumus. Le pod jednim pogojem se morejo Nemci odzvati temu povabilu, ako se namreč takoj razveljavijo jezikovne naredbe ali pa da odstopi sedanje Thunovo ministertvo. Seveda bi moral Thunov naslednik takoj obljubiti, da odpravi to »največjo krivico« za Nemce. Schönererjanci so toraj že veliko dosegli in je res čim manj nade, da bi imelo prihodnje deželnozborsko zasedanje kak uspeh z ozirom na češko-nemško spravo. Nasprotno pa je pričakovati burnih razprav mej češkimi zastopniki samimi.

Schönererjev ukaz. Poročali smo, da je načelstvo nemške ljudske stranke povabilo vodi-

telja Schönererjanske klike, naj se z njim in zastopstvom nemške napredne stranke posvetuje o skupnih zahtevah nemške opozicije, toda brez sodelovanja ostalih opozicijskih strank. Na tem posvetovanju naj bi se pred vsem govorilo o nemški »Gemeinbürgschaft druge vrste«. Toda rožnovski ekskvitez se ni hotel odzvati temu povabilu. Pisal je klubovemu načelniku, da se tako dolgo ne mara razgovarjati o nikakih zahtevah, dokler niso odpravljene jezikovne naredbe in dokler »se Slovani ne odpovedo brezpogojno vsem nepravilnim (!) potom pridobljenim pravicam«. Potem bo še le mogoče staviti zahteve, ki se pa lahko spoje v dve točki: 1. podreditev vseh političnih vprašanj pod najvišji narodni interes Nemcev, 2. odprava slovanske premoči, posebno z osamljenjem Galicije. To je sporočil Jurij Schönerer z »nemškim pozdravom« načelniku kluba nemške ljudske stranke. Iz tega je pač razvidno, da sprava ne bo nikdar mogoča, ako bi imeli glavno besedo taki elementi.

V poljskem klubu je mnogo takih elementov, ki z vso silo delajo na razpad sedanje državnozborske desnice in mogoče tudi poljskega kluba. Poleg navadnih židovskih levičarjev v tem klubu se je v zadnjem času pridružilo tej struji tudi nekaj nezadovoljnejšev jednake barve, katerih konečni namen je koalicija poljskih poslancev z nemško levico proti Čehom in Jugoslovonom. Iz te moke najbrže še ne bo kmalu kaj kruha, dokler je klubovo vodstvo v rokah takih mož, kot je Jaworski in drugi, vendar je značilno, da ima klub v svoji sredi mnogo krivonoscev, ki so tudi gališko hranilnico izrabljevali v dosegu vse-nemške-židovske zveze v Avstriji. Žid tudi kot Poljak ne mara nič čuti o slovanski-krščanski večini.

Poljska debata v pruski zbornici. Kakor vsako leto povodom proračunske razprave vnela se je tudi letos dolgotrajna razprava o postopanju pruske vlade in njenih organov napram poljskemu narodu. Poljake je mej drugimi zastopal posl. Jazdzewski, ki je navajal in z dokazi podprl celo vrsto pritožb poljskega naroda o krivičnem postopanju vladnih organov proti Poljakom. Odgovarjal mu je, kot smo že omenili finančni minister dr. Miquel, ki je skušal dokazati, da je govoril poljski zastopnik neresnico in da vživajo Poljaki popolno iste politične pravice in jednako svobodo kakor Nemci. Da ni potrebne jedinosti mej nemškim in poljskim narodom, so po ministri izjavi vzrok le poljski voditelji sami, ki hujskajo narod, mesto da bi v zvezi z vlado in njenimi organi pripomogli k trajnemu sporazumljenju. Minister je izjavil, da je vlada v to svrhu poskusila že mnogovrstna, tudi stroga policijska sredstva, in je nazadnje lotila se načina, ki jej sedaj najbolj ugaja in od katerega je pričakovati največ uspehov, namreč ustanavljanje raznih kulturnih zavodov itd. S takim odgovorom poljski zastopniki pač niso mogli biti zadovoljni, tem manj, ker je vsakemu jasno, da ima vsak vladin »pomirjevalni« korak jedini namen zatreti do cela

se neskončen propad odpira pod njimi — da visi zemlja sredi med visokim dnevom in globoko nočjo in da visi življenje sredi med nehom in peklom.

In ljudje, ki so si v svesti, da je njih življenje kakor neprestan praznik in neprestan trepet, ne morejo živeti, da ne bi v srcu svojem vsak hip pokleknil, in da ne bi njih duše neprestano trepetale, kakor zvezde, ker občudujejo vedno kakor zvezde božjo vsemogočnost; zato padajo na tla ter goreče molijo Večnega.

Toda za ljudi, ki žive v Sodomi, je vse to nezmisel.

Ker življenje ni zanje nikoli povsem resnično, in resničnost nikoli povsem živa. Živé, ne da bi za to vedeli in ne da bi vedeli, čemu žive. Hodijo po potih življenja, kakor hodijo otroci mimo prepada. Žive, kakor bi sanjali, ali kakor bi poslušali kako povest, pravljico, nekaj, kar povse druge zadeva, njih samih pa čisto nič ne briga, nekaj, kar celo resnično ni. Žive, ne da bi vedeli, da je življenje resno, ne da bi opazili, da je svet grozovito resničen. Le posamezni veliki, trdi udarci predelá za trenotek meglo okoli njih duše — toda iz globoko ukoreninjenih čutov in njih lastnega bitja vstane znova

trda megla, omami vzbujajočo se voljo, preslepi jo s tem, da pozabi na vse, oplete jo s sanjami, napolni jo s poželenjem, dokler ne stopa človek zopet po svojem samotnem potu v megli in je svet daleč od njega, kakor bled pajčolan ali kakor speče hiše po noči, in družega ni več, kakor steza, po kateri hodi, steza, katera je lastna človekova steza in katero zato ljubi, steza, katera vodi — kam?

Kdor je hodil tisti večer po sodomskih cestah, je videl, kako so prihajali delavci iz tvornic, katerih visoki dimniki so presegali temo ter označevali slobodo. V trumah so se prikazovali ti okorni, močni možje, katerih vera sloni na njih samih, katerih upanje je višja plača, in katerih ljubezen je nizka, poltena strast. Prihajali so mimo, in njih svetli pogledi, prihajajoči iz očrnelih obrazov, so se obračali sovražno in porogljivo po finih gospoh in nališpanih gospodih. Začrnele tolpe delavcev so se podile smelo po tlaku, katerega so ti sami napravili — mimo hiš, katere so sami sezidali — in mimo zalog, katere so sami napolnili z dragocenim blagom. In njih beli, razjarjeni pogledi so govorili gospoh in gospodom: Ako vzamemo mi lepega dne to vse nazaj, s čim si bodele pač vi potem pokrivali svojo goloto? In

nekateri pogledi so žareli hujše, kakor da bi dejali: »Morebiti ta dan ni več tako zelo daleč!«

Gospodiči v snežno-belih srajcah in finih oblekah so prišli iz pisarn, kjer so ravnokar osleparili svoje gospodarje in okrali blagajne, katere bi bili morali čuvati. In na dogovorjenem voglu so se sešli z vitkimi, tesno opasanimi damami, katere so skrivale svoje blede obraze za temnim pajčolanom, z velikimi klobuki, polnimi drzno vihrajočega perja. In zrak okoli teh žensk je vonjal omamljivo in sladko, kakor vonj strupenih lilij.

Tudi posamezni umetniki so se gnjetli mej množico — možje, katerih srce je poznalo boljše srečo in čistejše veselje, nego drugi. Toda tudi njih volja je hotela, kakor volja družih — prazniti čašo omamljenja, katero jim ponuja krvava in vmazana roka — zapravljati življenje, katero se ne dá več nadomestiti, in umreti naposled v nasladnosti na postelji, nastlani s strtim cvetjem.

Tako so hrepeneli vsi v Sodomi, nasičeni z istim grehom in napolnjeni s isto slepilno lučjo — z lučjo, katera je srebrila mokri tlak v Sodomi tisti novemberski večer, tisti večer po meglenem in temnem dnevu meseca novembra, meseca smrti!

poljski narod in ga popolno potujčiti ali pa pregnati z rodni tal.

Položaj v Španiji. Prihodnji ponedeljek se snide španski parlament v Madridu, ki bo odločeval najpreje o mirovni pogodbi mej Španijo in Ameriko, potem pa o nadaljnjih potrebnih korakih. Iz pogovora, ki ga je imel ministerski predsednik Sagasta z zastopnikom lista »Imparcial«, je razvidno, da ima Sagasta prav malo nade na srečen izid. V poslanski zbornici bo že še šlo, ker tam ima vlada zagotovljeno večino vsaj 80 glasov; drugače pa so razmere v senatu, kjer ima večino konservativna, vladi ne posebno naklonjena stranka. Tu more vlada računati le na slepo srečo. Vendar pa Sagasta ni izgubil še vsega poguma tudi za slučaj, ako senat odkloni mirovno pogodbo. Ministerski predsednik se bo takoj podal h kraljici ter jo prosil, naj ona razsodi mej njim in parlamentom. Ako mu odreče zaupanje, na kar pa ne misli, bo prepustil mesto spretnejši moči, ako pa odobri njegov načrt, razpustil bo takoj parlament in z novim poskusil svojo srečo. Vsekako ni prav prijeten položaj Sagastovega kabineta.

Cerkveni letopis.

Postni pastirski list ljubljanskega kneza in škofa Antona Bonaventure.

»Reven sem in poln nadlog od mladosti«, poje psalmist (ps. 87, 16.) in s psalmistom more tako govoriti tudi naš Gospod in Zveličar. — Preletimo v duhu njegovo življenje! Rodil se je v hlevu, ležal je v jaslicah, mati mu je ubožna, rednik siromašen delavec. Komaj se je rodil, koj mora po noči bežati v Egipt, kjer več časa živi v siromaštvu; iz Egipta se vrne v Nazaret, kjer si s prečisto materjo Marijo in s tesarjem Jožefom v znoju svojega obraza služi kruh. Za tem tri leta javno uči in premnogo trpi: kolikokrat je lačen in žejen, kolikokrat ves truden in izmučen, kako ga sovražijo, preganjajo in grdé! Nazadnje hoče umreti najgroznejše in najsrmotnejše smrti na križu, a poprej ga vjamejo, mučijo, krvavo bičajo, s trnjem kronajo, s križem obložé in zasramovaje vlečejo na Kalvarijo!

Kaj ne, zdihujoč na križu bi utegnil reči: »Reven sem in poln nadlog od mladosti.« Pa zakaj? Dragi moji, za nas! Saj je za nas prišel iz nebes na svet, da reši nas, bolne in izgubljene svoje otroke; pokazati nam je hotel pot do zadnjega našega namena, naučiti nas je hotel, za ta namen se vojskovati in zaslužiti nam je hotel pomoči, da se lahko zmagoslavno vojskujemo. To je ravno za nas vse najbolj važen posel na svetu. — Zakaj, kaj bo z menoj v večnosti, če ne zmagam, če podležem in svojega namena ne dosežem!

Zato pa mislim, da bo za postni čas kaj prikladno, dragi moji, če vam prav o tem namenu, o boju, ki ga bijemo zanj pod zastavo Jezusovo, nekoliko prevažnih, večno veljavnih resnic povem.

I. Naš zadnji namen.

Bog ti je dal življenje in po njegovi volji si prišel na svet. Res, da se imaš v tem oziru mnogo zahvaliti očetu in materi, toda dušo imaš neposredno iz rok Božjih. Duša pa je dala telesu življenje in človeško podobo in pri vsem je sodeloval Bog.

Ne samo vera, ampak tudi tvoj razum ti pove, da te je Bog poklical na svet ne za kratek čas zemeljskega življenja, ampak za večnost. Na zemlji se samo za večnost pripravljaj, kakor se mlad človek v šoli pripravlja za svoj časni poklic. — Ali kako naj se za večnost pripravljaš?

S tem, da si pred Bogom vedno boljši, vedno bolj čednosten, vedno bolj popoln in zaslužiš o svojem času priti k Bogu ter pri njem s svetniki uživati ono neizmerno srečo, po kateri koprne vsa tvoja duša.

Kako boš pa mogel biti vsak dan boljši in bolj čednosten? Ako boš Bogu stvarniku pokoren. Storiti moraš, kar on hoče, opustiti pa, kar on zabranjuje, vse moraš delati, ker in kakor on hoče, ne pa, kakor se ravno tebi ljubi. Izpolnjevat moraš torej voljo Božjo zmiraj in povsod. Če se pa tako Bogu pokoriš, spoznaš, da je on nad teboj, da je on tvoj Gospodar, ti mu torej izkazuješ čast, ti ga poveljuješ in utrjuješ se v

nadi, da te bo po smrti vzel k sebi v večno srečo, kakor je obljubil.

Bogu služiti je torej tvoj poklic na zemlji. »Ti moraš Gospoda svojega Boga moliti in njemu samemu služiti,« pravi on sam: in »Boj se Boga in izpolnjuj njegove zapovedi! to je ves človek.« In, ali nam zapoved ljubezni ne govori ravno tako? »Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega srca, iz vse svoje duše in iz vseh svojih močij.« Z vsem torej, karkoli imaš, z dušo in telesom, moraš Bogu služiti.

Nisi torej na zemlji zato, da dobro ješ in piješ, da si zidaš hiše in kupuješ posestva, da vladáš in gospodariš in zapoveduješ, da dolgo, srečno in veselo živiš, ampak da Bogu služiš, da spoznaš, kaj on hoče, pa tudi storiš, kar in ker on hoče. »Boj se Boga in izpolnjuj njegove zapovedi, to je ves človek!«

Zato si na svetu od prvega svojega početka pa do zadnjega vzdihljeja! Bogu moraš služiti kot otrok; njemu moraš služiti v mladosti in starosti in to vsak dan, vsako uro, vsak trenutek, zmiraj in povsod, ker le to je ves človek.

V ti službi moraš upotrebiti vse, kar imaš na duši in na telesu: vse moči in sposobnosti svoje duše in vse počutke in sile svojega telesa moraš upotrebiti v to, da Bogu služiš. Saj ti je vse Bog dal; on je vse v tebi prav tako uredil, kakor je urejeno, in sicer samo zato, da moreš spoznati in storiti njegovo voljo: »to je ves človek.«

Prvo torej, najvišje in najpotrebnejše, da, jedino potrebno je, da se po volji Božji ravnaš, bodi kmet ali gospod, ubog ali bogat, podložnik ali prednik, berač ali cesar. Vsak trenutek življenja moraš tako upotrebiti, vsako delo in vsak posel tako izvršiti, vsako veselje in radost tako uživati, vsako muko in trpljenje tako nositi, kakor je po volji Božji, kakor zahteva služba Božja: »to je ves človek.« (Dalje sledi.)

Blaž Potočnik in njegova doba.

(V 100 letni spomin njegovega rojstva spisal J. Benkovič.)
(Konec.)

Zanimivo je dejstvo, da je Potočnik vzbudil na Kranjskem tudi večje zanimanje in veselje za lepo, melodično zvonjenje. V »Novicah« l. 1843. piše nekdo: »Od tega časa, kar so v Št. Vidu nad Ljubljano farmani nove, ne po teži, ampak po glasu vbrane zvonove napravili, drugi po celi kranjski deželi hite nje posnemati in po vseh krajih se sliši o novih zvonovih.« Zato se je ljubljanska Samassova zvonarna zboljšala po Potočnikovem navodu. In kdo ne pozna one po milem napevu sloveče »Štvidske«, v kateri se slavé domači zvonovi: »O harmonija nebeška, ko zvonovi zadoné in Štvidčanom čez hrib in plan nosijo pozdrav vsaki dan . . . V meni pa srce skaklja, da v Št. Vidu sem doma«, itd. Z ozirom na tedanje cerkvene in narodne razmere na Kranjskem bi s Potočnikovimi besedami najbolje označil dobo okoli l. 1850.:

»Ko dan se zaznava, »Danica« priplava,
Se sliši zvonjenje (in petje) čez hribe, čez plan.«

Po dolgem duhamornem duševnem mraku, po pristnem »velikem petku« se je zdanilo Slovencem. »Zgodnja Danica« je dan naznanila; po Potočniku in Riharju vzbujeno petje in prenovljeno, harmonično zvonjenje se je v besede pravem pomenu razlegalo »čez hrib in čez plan«, po mestih in vaseh, po brdih in po planjavah, prav tako kakor se razlega o slovesnem velikonočnem vstajenju. Ta doba znači v kranjski zgodovini res dvojno sijajno vstajenje: versko in narodno! Čast možu, ki je to »vstajenje« pospešil!

S svojimi pesmami je Potočnik krepko podnetil tudi oživljajčo se narodno zavest. Ker so v oni dobi slovenski dijaki radi prepevali nemške tirolske pesmi, zložil jim je Potočnik z ganljivim napevom:

»Kdor ima srce, zna za dom solze,
Za slovenske domovine raj;
Za-njo rad živi, za-njo hrepeni,
Njo, le njo bo ljubil vekomaj«, itd.

Razven tega je slavil v pesmih Vodnika in druge. Leta 1829. je ob Savici zapel prvaku pevcev:

»Mojstra pevcev si učila,
V grobu glas njegov molči;
Ga, Savica, boš slavila,
Njemu naj tvoj grom doni.«

Spisal je tudi par knjig za šolsko rabo. Leta 1847. je poslal v dežel »Napeljevanje v računstvo«, l. 1857. pa »Praktično slovensko-nemško gramatiko«. L. 1849. je objavil za tisto dobo jako porabno »Grammatik der slowenischen Sprache«. — Razven tega, da je sodeloval pri »Novicah« in »Danici« je l. 1850. uredoval tudi nov politično-zabavni »Ljubljanski Časnik«, ki mu je delal mnogo preglavice zaradi prevelike daljave od Ljubljane. Temeljito popravil in po slovensko prikrojil je tudi imenik duhovščine ljubljanske škofije »Catalogus Cleri«. Dalje ga najdemo med sotrudniki Wolfovega nemško slovenskega slovarja. V rokopisih je zapustil mnogo pesmij, pridig in sličnih krajših spisov.

Potočnik je bil tudi zaslužen slovenski — pratikar. Odkar je l. 1845 začel Blaznik dajati na svetlo »Veliko pratiko«, urejeval je Potočnik jako spretno astronomični del, napisal za vsako leto primerno geslo ali voščilo in še kaj drugega, navadno šaljivega. Drugi poučno-zabavni del je sestavljal dr. Bleiweis; šaljive stihe »Pogodnik« pa je pisal navadno Levstik. — Potočnik je predlagal, naj bi se imena mesecev glasila: lednik, talnik, brstnik, travnik, cvetnik, sečnik, srpnik, mlatnik, sadnjik, moštnik, listnik, grudnik. — Gesla pratiki je prikrojil navadno po časovnih razmerah, včasih duhovito, navadno pa šaljivo in zbadljivo. Prvi pratiki l. 1845 je napisal mej drugim:

»Le kar s časom se ne gane, vedno staro bod' pri nas:
Stara vera naj ostane in poštenost vsaki čas.«

Leta 1861:

»Da skoraj puntarji bi mirovali
In namest puntov rajši d'nar kovali!«

Leta 1871:

»Naj neslane homatije hudi muren sam popije,
Ker doslej so vsa voščila prazno slamo le mlatila.«

Zadnje njegovo slovstveno delo, katero je sestavljal že hudo bolan na smrtni postelji, je bila pratika za leto 1873, kateri je napisal geslo:

»Naj bežijo dolge reve!
Bog razjasni temne dneve!«

Potočnik je živel ob strani svoje matere in sestre sicer tiho, a vsestransko delavno, prijetno življenje. Cela okolica ga je nazivala »gospod oče«; in to ime je zaslužil. Bil jim je ne le duhovni učenik in oče, temveč tudi v gmotnih, svetnih zadevah najboljši svetovalec, učenik, pravi krušni oče. V njegovem domu so bili reveži kakor domači. Kmetom je rad pomagal v vsakem oziru ter jih učil umnega gospodarstva. Šentvidske kamnoseke in podobarje je učil, kako naj zboljšajo svojo obrt. Znano je, da se v Ljubljano iz bližnjih vasij znosi dan za dnevom veliko mleka. Potočnik je izumil neki posebno za mlekarsko vožnjo pripraven voziček, katerega se poslej vse mlekarice poslužujejo, da jim ni treba več tolike teže na glavi nositi. Bil je tudi sloveč homeopat. Zato je Prešeren spustil nanj pušico:

»Popred si pel, zdaj pa homeopatis
Popred si čas, zdaj pa življenje kratiš.«

Ko je nekaj v fari razsajala vročinska bolezen, zdravil je tudi on bolnike. Zato ga je komisija pozvala na zagovor. — Vprašan, ako res zdravi, odgovori:

»Doslej sem res zdravil, a poslej zdravite vi!
Kaj menite, ko bi pri nas jelo goreti, da bi mi nič ne gasili, nego čakali vaših brizgalnic?«

Na svoj duhovski stan je bil posebno ponosen; zato je vestno vršil svoje stanovske dolžnosti. Ljubil je s sinovsko ljubeznijo katoliško cerkev in papeža Pija IX. Z ginjenim srcem je vselej o njih govoril, in srce mu je vsplamtelo v sveti jezi, kadarkoli je čul o kaki novi krivici, ki se je zgodila katoličanom. O liberalizmu ni hotel nič slišati; bil mu je do zadnjega hud in strupen nasprotnik. Že l. 1848. je zapel:

»Hudoba nevere se usti tako,
Nad cerkvijo sveto se nosi . . .
Ter pravi, da mora, in padel bo Rim;
Pijan od veselja že vriska nad njim . . .
In v brezdnó bo padla hudobe pošast,
Ker cerkve ne zmaga peklenska oblast.«

Rad je molil; posebno je častil Marijo. To pričajo tudi mnoge pesmi, katere je nji v čast zložil. V božjo pomoč je kazal v vseh težavah neomahljivo zaupanje. Rad je bil v družbi mladine, kjer je pel kakor živahen mladenič še na stara leta. Zlasti je ljubil svoje duhovske sobrate, med njimi pa posebno svoje kapelane. Ko je bil

ta ali oni prestavljen, se je rad ponesel: »Poslali ste mi mladeniča, a jaz vam vrnem moža!«

Da je bil Potočnik goreč narodnjak, mi pač ni treba povdarjati. Omenim le toliko, da se v politične viharje ni hotel spuščati; a delal je na tistem tem vstrajneje in odločneje za svoj narod. Le leta 1850. je devet mesecev urejeval »Ljubljanski Časnik.« Leta 1866. je v Št. Vidu ustanovil čitalnico. V njegovi fari na Severjevem travniku v Vižmarjih se je l. 1869. na binkoštni ponedeljek vršil glasoviti tabor, na katerem so tedanji slovenski prvaki v ognjevitih besedah bodrili ljudstvo k narodni zavednosti. Zbralo se je ljudstva od vseh slovenskih strani do 30.000. Župnik Blaž Potočnik je poskrbel, da je bil Št. Vid z Vižmarji vred sijajno okrašen in da se je sprejem zvršil zelo slovesno. Sam pa je kot 70 letni starček z drugimi veljaki prisostvoval taboru. To je bil menda zadnji njegov večji čin v blagor naroda, s katerim je častno dovršil svoje zaslužno življenje.

Potočnikovo javno in zasebno delovanje, sploh vse njegovo postopanje je bilo toli originalno, da je moralo vsakega za prvi hip nekako presenetiti. Ta ali oni ga je morda celo kdaj hudo obsodil zaradi prevelike zločnosti v govorjenju in gibanju, misleč, da mož ne postopa dosledno in korektno. A brez dvoma je vsakdo kmalu zgubil take predsodke o njem, kdor je le nekoliko več priložnosti imel z njim občeati. Potočnik je imel bistro glavo, vedrega duha, blago srce in jekleno voljo. S trdnega, višjega stališča je vse presojal in po tem prepričanju dosledno in vstrajno postopal. Mož je gledal jasno daleč naprej in zasledujoč svoje vzvišene cilje je sicer modro in previdno upošteval vse slučaje, a vendar se za malenkosti, ki so bile slučajno pred njim ali mu na poti, ni dosti brigal, ali pa jih s svojo šegavostjo igraje odmahnil. Marsikoga je morda tisti hip neljubo dirnulo; a ko je naposled uvidel, da se je stvar vendarle na vse strani ugodno iztekla, je Potočnik tem višje cenil in spoštoval. Zato pravega sovražnika res ni mogel imeti. Znal je vse zabavati, vsem vstreči, s tem si je srca uklonil in naklonil ter jih za seboj potegnil tako zlahka, da niso vedeli kdaj in kako. Sploh Potočnik »je znal«, kakor noben drugi. Dobra volja ga nikoli ni zapustila, niti na smrtni postelji. Ko mu je že za smrt bolnemu dr. Fux na nogi vršil neko zelo bolešno operacijo in ni šlo vse gladko, klical je Potočnik vkljub tolikim bolečinam: »Hi! Fux, hi!« In ko mu je že jelo v zadnjih hipih v grlu grgrati, rekel je šaljivo: »Godci že gredo!« Sloveči Abraham a s. Clara je baje nekdanj stavil, da bo tako pridigoval, da se bo pol cerkve jokalo, pol pa smejala. Cerkev je imela veliko korov na okoli, kjer je bila zbrana gospôda, ljudstvo pa v cerkveni ladiji. Abraham si je navezal zadaj lisičji rep, ki mu je mahal semtertje; a videli so ga samo oni na korih in so se seveda vsi smejali. Pridigoval pa je o smrti tako pretresljivo, da se je po cerkvi vse jokalo. In Abraham je stavo dobil. Temu občežnanemu šaljivcu smemo primerjati našega Blaža Potočnika. Živel in delal je v kritičnih časih, ko je moral vsak korak pretehtati, da ne zaide v Scilo ali v Karibdo. Blagi Baraga je hotel reformirati z vsem ognjem svojega apostolsko navdušenega srca; a spodleteli so mu najlepši naklepi. Postal je nedolžna žrtev. Dr. Jakob Zupan je imel brez dvoma vsaj sprva tudi najiskrenejšo voljo nezdrave razmere reformirati v prid cerkvi in narodu. A egoizem ga je zapeljal v velike zmote, v upornost do predstojnikov. Njegove zmote pač lahko umemo in si jih pomilovalno tolmačimo, a opravičevati jih nikakor ne moremo. Tudi on je postal žrtev. Blaž Potočnik pa je tudi skušal reformirati in srečno se mu je sponeslo, kakor smo uvideli iz tega spisa. On je postopal kakor Izraelci, ko so zidali ozidje Jeruzalemsko; z desnico so zidali, z levico pa napade odbijali. Potočnik je tudi delal dosledno in vstrajno po določenem načrtu, a s svojo živahnostjo in šegavostjo je odbijal in krotil vse tiste, ki so stali nad njim in marsikdaj z nezadovoljstvom gledal in njegova njim ne dovolj umljiva dela. Vedoč pa, da pri možu, kakoršen je bil Potočnik, bi mnogo ne opravili, so samo od časa do časa godrnjali in molčali. Če je pa kdaj kaj neljubega padlo, zlasti v prvih letih, je modri mož smejoč se in pojoč ter sebe in druge zabavajoč vse prenesel.

Po tej poti in zaradi tega je postal Blaž Po-

točnik jeden najbolj popularnih, pa tudi najbolj zaslužnih slovenskih mož v 19. stoletju. Taka je podoba župnika Blaža Potočnika na celotni sliki njegove dobe. Njegov sijajni spomin nam bodi v bodrilo!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. februarija.

(Občinski svet ljubljanski) ima jutri, 16. t. m., popoldne ob 5. uri v mestni dvorani izredno sejo. Na dnevnem redu je več poročil policijskega, finančnega in stavbnega odseka. Mej poslednjimi je več poročil v zadevi odkupa hiš in sveta ter poročilo o napravi tlaka pri šentpeterskeji cerkvi in o odstranitvi ondotnega zidu. Konečno sta poleg nekaterih poročil personalno-pravnega odseka na dnevnem redu tudi samostalna predloga odb. Pavlina glede tržnice in odb. Šubica glede vsprejetja »potresnega vlaka« v stalni vozni red državnih železnic.

(Namesto venca) na grob pokojnega gospoda Antona Brodnika sta vredništvu poslala za Jeranovo dijaško mizo gospod J. Koritnik, župnik na Blokah, 5 gld., in g. Gr. Malovrh, župnik v Št. Vidu, 5 gld.

(Društveni večer) priredi »Katoliška družba« prihodnjo nedeljo, 19. t. m., ob polušestih zvečer v dvorani »Katoliškega doma« na Turjaškem trgu. K temu večeru vabi odbor vse ude in prijatelje družbe.

(Občni zbor »Muzejskega društva«) vsled nekega zadržka ne bode dne 17. t. m., ampak dne 3. marca.

(Iz medvodske občine.) Dne 2. svečana se je vršila volitev novega občinskega starešinstva. Za župana je bil izvoljen dosednji vrli župan Franc Svoljšak, pošten mož, odločen zastopnik kmetijskega ljudstva. Svetovalci so: Franc Drešar, Janez Stare, Jernej Tuhovnik, Andrej Cvajnar. Odborniki so: Bizant Franc, Dobnikar Janez, Dolinar Franc, Dermota Pavel, Hiersche Franc, Košenina Anton, Kalan Jakob, Keršinar Franc, Kavčič Lovro, Lušina Franc, Plešec Janez, Plešec Matevž, Plešec Miha, Robežnik Franc, Svoljšak Anton, Svoljšak Janez, Tuhovnik Jurij, Trampuš Janez, Žerovnik Andrej, Petelinkar Valentin. Virilisti so 4. Značilno je to, da je najstarejši odbornik odredil volitev na Svečnico in sicer ob 3 popoldne, da siravno je imelo več odbornikov po celo uro tudi poldrugo uro daleč do volišča. Ko ga je neki svetovalec interpeliral, zakaj da je volitev odločil na tak praznik — ker dosihdob se kaj tacega ni zgodilo, in da poštene ljudje tak praznik tudi posvečujejo, je na vsa usta povedal, kak namen je imel pri tem, kar smo pa mi sami že poprej dobro vedeli. Toda s takim postopanjem ne bo pridobil ljudstva, marveč vnovič je zažgal most za sabo, da je še večji propad med njegovo in katoliško ljudsko stranko.

(Z lga): Načelstvo kmetijskega našega društva je sklenilo vse lažnjive dopise in podtikavanja v »Slov. Narodu« zoper naše društvo prezirati. Pisec in njegov inspirator so nam znani. Uže pred otvoritvijo kmet. društva je trgovec Minati očitno izjavil, da nam hoče biti bič do zadnjega. Izjavil je, da bo uže skrbel, da nas bo Govekar v »Narodu« sramotil in onemogočil; zatoraj je in bo od naše strani odgovor: Preziranje. Trgovec Minati naj pa pazi, da bič, katerega nad nami vihti, njega samega ne bo ugonobil.

Načelstvo kmet. društva v Studencu-Igu.

(S Štajerskega.) Zadnjo nedeljo ustanovila se je v St. Jurju ob južni železnici kmetiška zadruga. G. I. Kač je govoril o koristih take zadruge in o upravljanju, gosp. I. M. Kržišnik pa, kako je potrebna in kako se je sploh razvijal kmetiški stan. Ljudstva je bilo čudno veliko, poslušalo je z ne navadnim zanimanjem in velikim navdušenjem. Pristopilo je k zadrugi že okrog poldrugato udov. Krepka jej rast!

(Zabavni večer v Gradcu.) 13. t. m. zvečer je priredila izvenakademična podružnica sv. Cirila in Metoda zabavni večer. Udeležba ni bila tolika, kakor zadnjič; morda so ljudje slutili, da se veselica ne obnese posebno dobro. Premalo se je skrbelo za zabavo ljudi, ki ne plešejo. Tamburaški zbor akad. teh. društva »Hrvatske« je pač zadovoljil poslušalce, ugajal je zlasti venček slovenskih narodnih pesni, ki ga je zbor proizvajal precizno in s finim čustvom. Zaslužene pohvale mu

seveda ni nedostajalo, saj jo je žel celo slovenski pevski zbor, ki misli, da sme pred razvajenim občinstvom nastopiti, ne da bi se poprej pošteno pripravil. Razlika med sinočnim in prejšnjim večerom je vzlovljila tudi najskromnejše ljudi. Graški Slovenci itak redko nastopimo v javnosti, a kadar nastopimo, glejmo, da častno!

(Popravek.) V včerajšnjem uvodnem članku citati je v prvi koloni na prvi strani namesto besede: sprememba — menica.

(Za železnico Sisek - Karlovec) je mestni zastop v Karlovcu dovolil 20.000 gld. v desetih letnih obrokih od dné, ko se železnica prične graditi.

(»Ylenac.«) hrvatski leposlovni list, mora za nekaj časa opustiti redovno donajanje ilustracij, da si materialno pomore. O svojem namenu pravi list, da bo tudi zanaprej branil pristop v svoje predale »onim slovstvenim šolam in strujam, ki so v opreki s cilji in ideali narodno-kulturnega nastajanja, in katere bi mogle mlado hrvatsko književnost dovesti na stranska pota, kjer bi prenehal njen idealistični, blagotvorni vpliv na narodno-kulturno življenje.«

(V Trebinju) so razobesili na katoliški cerkvi hrvaško zastavo. Pravoslavni Srbi so cerkev napadli, da zastavo strgajo doli. Redarstvo je odgnalo zlikovce.

(Zemlja se udara) pri vasi Airolo ob laško-švicarski meji. Dalekoznan tunel sv. Gotharda, jeden največjih na svetu, je vsled tega v nevarnosti, da ga zasuje.

(Varčevalcev pri poštni hranilnici) je dne 31. decembra 1898 bilo 1,318.626. V rečenem mesecu so po poštah izdali 20.547 novih vložnih knjižic, izplačali pa so jih 12.806 komadov, od tega po naših krajih tako-le: na Štajarskem so pošte izdale 812 knjig vložnic, (izplačale pa 655 knjižic), po Koroškem 565, (187), po Kranjskem 180, (119), po Primorju 714, (438), po Dalmaciji 203, (111). V omenjenem času je število varčevalcev naraslo za 7741 oseb v oddelku varčevalnem, za 222 v čekovnem, za 178 pa v nakazničnem. Promet v decembru je dosegel znesek za 411,841.331 gld. 78 kr. Knjig-čekovnic so po državi izdali vseh 334, (izplačali pa 112), od tega na Štajarskem 22, (3), po Koroškem 7, (4), po Kranjskem 4, (1), po Primorju 1, (2), po Dalmaciji 2, (0).

(Znamenit bal.) V Parizu napravijo mestni očetje vsako leto več sijajnih plesov. Te plesne mnogi porabijo zato, da se oskrbe z raznim pohištvom in posodjem. Letos se pri zadnjem balu še ni mnogo pokradlo, kar listi s posebnim zadovoljstvom omenjajo. Zmanjkalo je samo 367 čašic, 74 žlic, 200 krožnikov, nekaj steklenic in en stol, a nobene zofe!

(Povrat v katoliško cerkev.) Pred nekaj dnevi se je vrnil gimnazijski profesor Pavel Hegyi v Sziget v katoliško cerkev. O tej priliki je pisal protestantskemu pastoru Zoltanu Sziklayu: »Ogerska država sloni na krščanstvu. Zadnji čas pa se naše javno življenje ne meni več za temeljne krščanske resnice, ampak se bori naravnost proti krščanstvu in tako tira deželo v nevarne propade. Krivo pa je tega po mojem prepričanju masonstvo, judovstvo, pa z njima združeno protestantstvo. Jaz sam sem bil doslej deležen tega zločina. Ne opravičujem se zato, a kar je jedino dosledno, zapuščam protestantstvo ter prosim, da mi odpuste vsi, ki sem jih kot publicist pohujšal. Vračam se v staro, dedov naših ustavno religijo.«

(Kače) spe po zimi globoko pod zemljo. Zadnjič so lomili na Koroškem v nekem kamnolomu skale. Tri metre globoko so zadeli na tri modrase, ki so se začeli gibati ter so skušali uteči. Delavci so jih ujeli in dejali v špirit.

(Na grobu Caprivijevem) so tatovi pokradli zlatoobšite trakove dragocenih vencev nemškega cesarja in drugih.

(Fabrikant surovega masla) Mr. Sando v Združenih državah Amerike ima nad 80 mlekarn. V njih izdela na leto po 14 milijonov angleških funtov surovega masla v vrednosti 6 milijonov gl. Maslo in sir razpošilja po celi Evropi.

(Umetna svila.) Pravo svilo bo kmalu izpodrinila ponarejena svila. Že sedaj so delali svilo iz pavole in iz kolodija. Kilo prave svile velja okrog 30 gld., svile iz kolodija pa le kakih 12 gld. Sedaj pa se je posrečilo uvesti svilo iz gelatine. En sam delavec bo lahko s stroji nasnoval na dan

kakih 430.000 m take svile z 9 do 18 nitrami, to je toliko, kakor se je dobi od 24000 kokonov (sviloprejšnih mešičkov). Kilo take svile bo veljal kakih 6 gld. in še bo pri tem tovarnar imel mnogo dobička. Seveda svila ne bo tako trpežna, kakor je naravna svila od sviloprejke.

(Velik vrelec nafte) so odkrili na otoku Čelen na vzhodnem bregu kaspiškega morja. Tujci bi silno radi dobili podjetje v svoje roke, a ondotni domačini so se združili in upati je, da se jim posreči ohraniti velik vir bogastva. Pravijo, da morda nikjer ni toliko nafte, kakor je bo tam.

(Revolucija po telefonu.) Nedavno so imeli v San Salvador nenavadno revolucijo. Predsednik te republike je imenoval generala Regardo za glavnega poveljnika vse armade. Temu pa je šinila misel v glavo, da je veliko bolj spreten za predsednika republike, nego za glavnega poveljnika. Šel je zato v vojašnico, povabil je vse častnike na večerjo ter jim pojasnoval, da bi bilo tudi zanje mnogo bolje, ako bi bil on predsednik. Vino je tudi storilo svojo dolžnost in zato so končno vsi častniki pritrdili njegovim besedam. Ko je bil dogovor sklenjen, stopi Regardo k telefonu, pokliče predsednika republike Gutierrez in mu zakliče: »Vi niste več predsednik! Vsi vojaki so se izrekli za-me.« — Gutierrez je razumel to naznanilo in bliskoma zginil v Honduras. — Revolucija po telefonu, to je pač fin de siecle!

Društva.

(Marijina bratovščina v Ljubljani) praznovala je 2. februarja t. l. svojo 140letnico. Občni zbor bode v nedeljo, 19. februarja t. l., dopoldne ob 10. uri v dvorani »Katoliškega doma«, h kateremu se vsi moški člani uljudno vabijo.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Zopet se obračamo po stari navadi do dragih Slovencev in Slovenk, do vseh svojih rojakov širom sveta, ter jih vabimo, naj se zopet pridružijo naši družbi! Do prelepega števila udov se je družba povzpela lani. Tudi letos naj bi ostalo tako, zakaj geslo naše za Mohorjevo družbo mora biti: »Ne nazaj, marveč vedno naprej in navzgor!«

Gg. poverjenike nujno in iskreno prosimo, naj tudi letos trudoljubno zbirajo po posameznih krajih krdela Mohorjanov ter jih vneto vabijo v kolo naše družbe. Ta trud naj pa podpirajo vsi rojaki. Ne le, da naj ostanejo družbi zvesti vsi njeni dosedanjí udje, marveč vsak Mohorjan naj postane nekaj apostol naše družbe v tem, da jo priporoča znancem svojim, vabi k njej prijatelje in nam tako pomaga približevati se cilju: da je ne bo več slovenske hiše in rodbine, kjer bi se ne čitale Mohorjeve knjige!

Za mali donesek 1 gld. ponuja družba svojim udom šestero lepih knjig, po katerih si morejo bistriti um, blažiti srce, iz katerih zajemajo toliko zlatih nauk, premnogo prijetne zabave. — Tudi ne smemo zabiti premnogih duhovnih dobrot, katere družba ponuja svojim udom po mnogih odpustkih ter skupnih molitvah in daritvah družbenikov!

Zato, rojaki, na delo, da se nas zbere zopet častno, in ako Bog dá, še večje število udov. To bode vsemu národu v največjo srečo in čast ter tudi ponos pred vnanjim svetom.

Knjige, katere se v družbeni tiskarni že marljivo pripravljajo, izidejo sledeče:

1. »Zgodbe sv. pisma«. VI. snopič. Te dragocene knjige Slovincem pač ni treba znova pripočati. Vsaj ona naj primora vsakega uda, da vstraja pri družbi, da po nji sčasoma dobi v roke vse sv. pismo, ki nam prav odpira hram božji, ki je edino varno zavetje zmedenega človeškega življenja. — Najboljše priporočilo za knjigo pa je blagoslov, katerega so sv. Oče Leon XIII. podelili pisatelju knjige, gosp. dr. Fr. Lampé-tu in vsem, ki beró to delo.

2. »Premišljevanja o presvetem Rešnjem Telesu.« Zadnja leta se je po vsem katoliškem svetu zelo povzpela pobožnost do presvetega Rešnjega Telesa, kar nam tudi po Slovenskem spričujejo mnoge bratovščine, v mnogih farah vpeljana vedno česčenje itd. Odbor hoče torej s to knjigo vstreči vsem udom, čestilcem presvetega Rešnjega Telesa. Knjiga obsega 31 premišljevanj pobožnega laškega duhovnika Paganija ter popolen molitve-

nik s posebnim ozirom na presveto Rešnje Telo. Knjiga omilila se je zelo rojakom pisateljevim in je predstavljena tudi že v mnoge druge jezike. Ugajala bode gotovo tudi Slovincem, zato sezite po nji!

3. »Jagode«. Knjiga za odraslo mladino. — Stritarjeva knjiga »Pod lipo« se je jako omilila slovenski mladini. »Jagode« nadaljujejo to delo s tem, da podajajo bolj odrastli mladini mnogo lepe zabave in zdravega pouka. Nanizanih je v knjigi 56 pesmic, za temi se vrstijo 4 igrokazi, kateri se bodo lahko predstavljali na domačih odrih. Knjigo zaključuje poučna povest: »Janko Božé«. Ta knjiga naj vabi v Mohorjevo družbo zlasti naše odrasle fante in dekleta!

4. »Postrežba bolnikom«. Ta koristna knjiga naj ne bi manjkala v nobeni hiši! Kolikokrat nastopi hitro nevarna bolezen, a zdravniška pomoč je oddaljena in težko dobiti. Ta knjiga bode učila, kako treba streči bolnikom, povedala potrebne stvari o hrani in pijači bolnikov, o prvi pomoči v sili in raznih nezgodah.

5. »Avstralija in nje otoki«. Kakor smo Mohorjanom podali opis Kitajcev in Japoncev, podamo jim po tej knjigi opis Avstralije in njenih otokov. Zanimivo opisovanje bode gotovo ugajalo bralcem.

6. »Koledar« za navadno leto 1900. Koledar bode uravnan, kakor je bil v zadnjih letih. Potrudili se bomo, da mu bo vsebina kolikor mogoče raznovrstna in zanimiva.

To je književni dar, ki ga družba letos pripravlja svojim udom. Slovenci, sezite po lepih knjigah, vpišite se v Mohorjevo družbo!

Posebej se tem potom obračamo še do gospodov slovenskih pisateljev z iskreno prošnjo, naj nikar ne zabijo naše družbe, marveč naj jo pridno zalagajo s plodom svojega uma in truda!

Dostavljamo, naj se nam vpisovalne pole gotovo pošljejo **do dne 5. marca**, kakor zahtevajo društvena pravila, da se ogromno delo v tiskarni ne zavleče in da je mogoče knjige ob pravem času dodelati in razposlati. Le oni, ki v pravem času pristopijo in ob enem pošljejo udnino, se morejo šteti za ude. Neudje pa morajo plačati za knjige kakor po knjigarnah, namreč 3 gld. 50 kr.

Bog blagoslovi na priprošnje sv. Mohorja skupno naše delo v prosep družbe in napredek národa slovenskega.

V Celovcu, dne 2. februarja 1899.

Odbor.

Gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Žireh imela je v mesecu januariju:

sprejemkov	gld.	3431-80
in izdatkov	»	3431-80
tedaj denarnega prometa	gld.	6863-60

Hranilnih vlog se je v tem mesecu vložilo gld. 2763.—, vzdignilo pa gld. 100.— in je stanje hranilnih vlog konec meseca januarija goldinarjev 16844.—.

Posojil se je dalo gld. 2390.—, vrnilo pa se je gld. 20.— in je stanje koncem januarija gld. 36783.—.

Naloženega denarja ima posojilnica goldinarjev 1000.—.

Članov ima posojilnica 98.

Hranilnica in posojilnica v Zgornji Besnici imela je v mesecu januariju:

prejemkov	gld.	1.038-86
in izdatkov	»	830-06
toraj denarnega prometa	gld.	1.868-92

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 885.—, vzdignilo pa gld. 190.— in je stanje koncem meseca januarija gld. 17.185-25.

Posojil se je dalo gld. 100.—, vrnilo pa gld. 150.— in je stanje koncem meseca januv. gld. 7.725.—.

Naloženega denarja ima posojilnica goldinarjev 10.323-99.

Članov ima posojilnica 31.

Hranilnica in posojilnica v Mengšu imela je v januariju:

prejemkov	gld.	5.164-78
in izdatkov	»	3.803-06
torej denarnega prometa	gld.	8.967-84

Hranilnih vlog se je v tem času vložilo gld. 3174.—, vzdignilo pa gld. 1444.—.

Posojil se je dalo gld. 1215.—, vrnilo pa 55 gld.

Članov je 193.

„Naša straža.“

Iz časniških poročil je že znano, da se je načelstvo »Naše straže« dne 4. pros. t. l. tako konstituiralo, da je blagajništvo prevzel g. stolni vikar Luka Smolnikar v Ljubljani. V interesu rednega društvenega poslovanja se uljudno prosi, da naj se denarne pošiljatve naslavljaajo na g. Luko Smolnikarja, društvu namenjena korespondenca pa na g. dr. I. Brejca v Ljubljani.

V nekem večjem mestu na Slovenskem najde izboren stalen zaslužek slovenska, perfektno izvežbana šivilja, ki bi bila v stanu vsakovrstne ženske toilete samostojno izdelovati. Spočetka delala bi po hišah, sčasoma ustanovila bi si lahko svojo konfekcijo. Ponudbe naslavljaajo naj se na »Našo stražo« v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 15. februarja. Ogerski ministerski predsednik je včeraj zopet došel iz Budimpešte ter bil pri cesarju v avdijenci. Vsprejet je bil tudi zunanji minister grof Goluhovski. Pričakuje se, da bo današnja avdijenca zadnja v tej zadevi in da se potem reši kriza na ta ali oni način, toda najbrže proti volji barona Banffyja, ki se je splošno zameril mnogim krogom, ker je v zadnjem trenutku mesto Szella poveril Tiszo za dogovore z opozicijo. — Oficijozni »Magyar Ujsag« pa trdi, da se kriza reši proti želji opozicije z uporabo izrednih sredstev.

Dunaj, 15. februarja. Cesar je vsprejel danes dopoldne v posebni avdijenci najpreje ministra Fejervaryja, za njim Kolomana Szella, finančnega ministra Lukacsa in končno ministerskega predsednika barona Banffyja.

Dunaj, 15. februarja. Banffy, Fejervary in Szell so došli na Dunaj ter se posvetovali z ministrom Szecheny-jem in Kalay-jem, potem so bili pri cesarju v avdijenci. Cesar skliče danes kronin svet, v katerem naznani svojo odločitev.

Dunaj, 15. februarja. Listi danes mnogo pišejo o grozeči ministerski krizi v Budapešti in na Dunaju. Glede Banffy-ja je gotovo, da odstopi v najkrajšem času, glede avstrijskega ministerstva so te novice manj verjetne, dasi se od raznih strani zatrjuje, da niso neosnovane. Avdijence vnanjega ministra Goluhovskega pri cesarju v zadnjem času se stavijo v zvezo z notranjimi političnimi razmerami in sicer se govori, da Thun in Goluhovski nista enih mislij, kako izhod najti iz sedanje krize. Vsled tega so se včeraj širile vesti, da je Thunovo ministerstvo omajano ter da kmalo odstopi. Danes se te vesti zanikajo.

Dunaj, 15. februarja. Upravno sodišče je danes razpravljalo o pritožbi slovenjegraških Nemcev proti odloku ministerstva, ki je njih pritožbo proti dvojezični ljudski šoli odklonilo. Upravno sodišče je pritožbo slovenjegraških Nemcev zavrnilo, rekoč, da se s tem, ako se na ondotni šoli poučuje v 1. in 2. razredu v obeh deželnih jezikih, v 3. in 4. razredu pa samo v nemškem, Nemcem ne kršijo njih pravice z ozirom na § 19., ker se noben nemški otrok ne sili učiti se v tujem mu jeziku.

Dunaj, 15. februarja. Nižjeavstrijski deželni zbor je sklican na 27. februarja.

Levov, 15. februarja. Takoj v prvi seji bo vlada predložila deželnemu zboru predlogo glede pomoči za gališko hranilnico.

Manila, 15. februarja. Ameriško brodovje je po daljšem boju premagalo vstaše pri Iloilu. Amerikani so si mesto osvojili, toda morali so gasiti ogenj, ki so ga zaneli vstaši na vseh delih mesta.

Tužel.

13. februarija.

Pri **Slanu**: Hirsch, Brandt, Stirler, Heumayer, Raetz, Schoch z Dunaja. — Ferjančič iz Zavraca. — Petschar iz Spital-a ob D. — Krainer iz Monakovega. — Dolenc iz Maribora. — Spitz iz Varaždina. — Hers iz Barma.

Pri **Mallou**: Sladky iz Brna. — Polidal, Berger, Supf z Dunaja. — Senitz iz Celja. — Petran z Bleda. — Stöpl iz Celovca. — Helmann iz Hamburg-a. — Svoboda iz Gradca.

Pri **Lloydu**: Leitner iz Gradca. — Končan iz Novega Mesta. — Ferlič iz Zatičine. — Marschall iz Bolzana. — Šabec iz Idrije. — Friedl z Dunaja.

Pri **Bavarskem dveru**: Trampusch iz Kočevja. — Coelli, Tedeschi iz Trsta. — Prul iz Radovljice. — Kmetitsch iz Kranja.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306'2 m., srednji zračni tlak 736'0 mm.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera-tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
14	9 zvečer	738'3	5'0	sr. jug.	jasno	
15	7. jutraj 2. popol.	739'4 739'6	-0'8 9'2	sr. sever m. jzah.	jasno del. oblak.	0'0

Srednja včerajšnja temperatura 5'6°, normale: -0'3°.

Tržne cene v Ljubljani

dné 15. februarija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	10 50	Špeh povojen, kgr.	70
Reš,	8 80	Surovo maslo,	85
Ječmen,	7 50	Jajce, jedno,	25
Oves,	6 50	Mleko, liter,	7
Ajda,	8 70	Goveje meso, kgr.	58
Proso,	6 50	Telečje,	60
Koruz,	5 70	Svinjsko,	58
Krompir,	2 50	Koštrunovo,	40
Leca, hktl.	12 —	Piščanec,	50
Grah,	8 —	Golob,	30
Fizol, m. stot.	11 50	Seno, m. stot.	2 —
Maslo, kgr.	96	Slama,	1 80
Mast,	70	Drva trda, 4 kub. m.	6 50
Špeh svež,	65	" mehka, 4 " "	4 50

Na prodaj je hiša

šte. 88 v Vodmatu pri Ljubljani. Poslopje je novo, davka prosto 12 let. Zraven hiše je vrtec. Natančneje se izve pri lastniku v hiši sami. 785

Poštna odpraviteljica,

katera samostojno dela, se takoj sprejme. Ponudbe sprejme upravnštvo »Slovenca«.

Slovenci, segajte po domačem blagu!

Kmetijsko društvo v Dobrépoljah izvaža poleg pridelkov kmetijstva tudi lepo prekažene

kranjske gnjati in plečeta

ter popolnoma masten in dobro obležan

SIR,

delan po ementhalskem načinu. — Vsa naročila se izvršujejo točno po pošti ali železnici. — Sir se oddaja tudi v manjših kosih.

DOM IN SVET

Vsečina 4. zvezka 1899:

Dr. Andrej Čebašek. Spisal dr. Fr. L. — V mislih. Zložil M. Prelesnik. — Deteljica. Novela. Spisal Fr. S. Finžgar. (Dalje.) — Od doma. Zložil A. Zdénčan. — Vrt, vrt! Povest Spisal I. Štrukelj. (Dalje.) — Na izprehodu. IV. Pri razvalini. Zložil Anton Hribar. — V albanskih gorah. Potopisni spomini iz rimske okolice. Po svojem dnevniku priredil dr. A. Karlin. (Dalje.) — Socijalni pomenki. Piše dr. Ivan Ev. Krek. (Dalje.) — Književnost: Slovenska književnost. Popevčice milemu narodu. — Na platnicah: Pogovori. — Dr. Andrej Čebašek. — Berač. Risal Ant. Koželj. — Grottaferrata: Grški samostan. — Albansko jezero. Pogled s Castel Gandolfo. — Trg v Zanzibaru. »Črtice s potovanja v Afriko«.

Pošten in spreten prodajalec

se išče za kmetijsko družbo v ljubljanski okolici. Plača po dogovoru. Nastop sredi marca. Več pové upravnštvo »Slovenca«. 184 3-1

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu usojam si uljudno naznanjati, da sem prevzel

gostilno v „Rokodelskem domu“,
Komenskega ulice št. 10,

kjer bom dočel pristna dolenska in istrska vina, ter dobro znano Koslerjevo marono pivo. Postregel bom vsaki čas z okusnimi gor-kimi in mrzlimi jedili.

Za točno, prijazno in solidno postrežbo sem najboljše oskrbel.

Priporočajoč se daljni naklonjenosti ostajam spoštovanjem

Franjo Koželj,
gostilničar.

155 3-3

G. Piccoli,
dvorni založnik
Nj. svetosti
papeža
Leona XIII.

lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino.

Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v

Železnatem vinu
lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani zmiraj potrdili navedeno množino železa, so najbolje spričevalo ter dajejo največje poročstvo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nervozne in vsled bolezni oslabele osebe, za blede, sloke (suhe) in bolehave otroke.

Cena politterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z ebratno pošto; poštnino plačajo p. n. naročniki. 827 14

Turnske ure

izdelujem nove in popravljam stare. Pripočam se prečast. cerkvenim predstojništvom za obilna naročila.

Matija Lenard,

183 1-1 izdelovalec cerkvenih ur v Kranji.

IVAN KORDIK, Ljubljana,

Prešernove ulice št. 10—14,
priporoča svojo veliko zalogo

jedilnega orodja
za neveste in gostilničarje
kakor tudi

dobitkov za
52 8-8 **tombolo**
in druge igre.

Nizke cene.

Kovrte s firmo

priporoča

,Katol. Tiskarna,
v Ljubljani.

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. o. kr. ministertva za uk in bogočastje pripušteni

mali, srednji in veliki katekizem ali krščanski nauk

v slovenskem jeziku, kateri je v rabi po avstrijskih ljudskih šolah od tekočega šolskega leta nadalje, se dobiva

mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.

v prodajalnici katol. tiskovnega društva v Ljubljani
(H. Ničman) Kopitarjeve ulice.

Razprodajaleci dobé primeren popust.

Dunajska borza.

Dné 15. februarija.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 60 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 » 25 »
Avstrijska zlata rent 4%	120 » 30 »
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	101 » 90 »
Ogerska zlata rent 4%	119 » 90 »
Ogerska krona rent 4%, 200 »	97 » 90 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	922 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	366 » 30 »
London vista	120 » 37 1/2 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 97 1/2 »
20 mark	11 » 78 »
20 frankov (napoleonor)	9 » 55 1/2 »
Italijanski bankovci	44 » 40 »
C. kr. cekini	5 » 67 »

Dné 14. februarija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	173 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158 » — »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 » 75 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 » 60 »
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 » 35 »
Dunavske vravnave srečke 5%	130 » — »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 » — »
Posojilo goriškega mesta	112 » — »
4% kranjske deželno posojilo	98 » 25 »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 » 30 »
Priporitetne obveznice državne železnice	222 » 80 »
» » južne železnice 3%	180 » 10 »
» » južne železnice 5%	125 » 30 »
» » dolenskih železnice 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 » 35 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	27 » 50 »
Salmove srečke, 40 gld.	85 » 75 »
St. Genois srečke, 40 gld.	81 » 50 »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »
Ljubljanske srečke	24 » 25 »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	158 » 75 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3510 » — »
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	448 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	68 » — »
Splošna avstrijska stavbinska družba	116 » — »
Montanska družba avstr. plan.	234 » 35 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	184 » — »
Papirnih rubljev 100	127 » 50 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.